UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs In Primam Infortiati Partem

Bartolus

Lvgdvni, 1567

Si cui plus quam per legem Falcidiam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96147

Visual Library

dicit impleri ab heredibus. Sed aduertendum eſt qđ ibi dicit, ab
heredibus impleri, ſecundũ alias noſtras leges. ſed lex C. non ex-
primit, qđ hoc fiat ab heredibꝰ, ſed ſimpliciter ſupplētionē fieri,
imo magis videtur innuere a quolibet legatario, pro rata. Nã l.
ſcimꝰ. §. repletionē. dicit hoc debere fieri ex ipſis rebus, ex ſubſtã
tia defuncti, ⁊ ſic videtur quod ſit onus reale. Illud ergo qđ tex.
in d. §. ceterũ. dicit hoc ſcđm noſtras leges, intelligitur ſecũdum
14 dic. l. ſi libertus §. libertus. ¶ Sed quero † an illud qđ ex ſubſti
tutione ad filium peruenit, ſibi computetur in legitimã? Tex. vi-
detur qđ non, in dic. l. ſcimus §. repletionem. Sed dic, qđ ſi quidē
ſubſtitutus eſt quis legatario, tunc illud quod habet ex illa ſub-
ſtitutione, non computatur in legitimam, vt ibi ſentit gl. Aut eſt
ſubſtitutus heredi directo, vel per fideicommiſſum, ⁊ tunc illud
imputatur, quia ab ipſo initio de eo quod relinquitur, ab herede
deducitur omne grauamen, ⁊ omnis conditio, l. quoniam in prio
ribus. C. de in offic. teſta. ¶ Sed quid de eo qđ ei, qui poteſt pete-
re ſupplementum, obuenerit ab inteſtato, vt puta, ſuccedit legata
15 rio, vel heredi? Reſpon. id non computatur † in legitimam, niſi ea
tenus, quatenus ille, cui ſuccedit, tenebatur ſupplere, cum aduen
titio iure capiat, d. §. repletionem, argu. ff. de legat. iij. l. ſi fuerit. §.
j. ⁊ ff. eod. l. qui fundum. §. qui filios.

ADDITIONES.

a ¶ Quarto. Adde an Trebellianica poſſit in vna re deduci, vl-
tra Alex. Bal. conſi. clxxxvij. iij. lib. ⁊ ibi quid de legitima, ⁊ quid
ſi bona ſunt alienata, an in alienatis computari debeant, ⁊ an le-
gitima in vna re deduci poſſit, vide Bal. conſ. lxxxvj. j. lib. ⁊ conſi.
cccclvj. iiij. lib. ⁊ conſil. clxij. iij. lib. vbi firmat quod hic dicit Ale-
xand. ꝙ filio non debetur legitima in bonis legatis.
b ¶ Venio. Adde vltra Alexã. que cõputentur filio in legitimam.
Bal. conſ. cclxvij. j. lib. Ang. conſ. cj. ⁊ cxxxj. ⁊ lxxv. ⁊ per Paul. de
Caſt. cõſ. ccxxxiiij. ⁊ an donatio facta per patrē filio imputetur in
legitimã. vide Paul. de Caſt. conſ. ccj. Abb. conſ. cxvi. ⁊ Paul. de
Caſt. cõſ. ccxx. ⁊ per Alex. in cõſ. viij. in ij. vol, ⁊ ibi alleg. concordã
tes dicit cõem opin. eſſe, ꝙ non imputatur niſi expreſſe dicatur.
c POMA. ¶ Si vero eſt donatio ſimplex. Vide Anch. conſil. viij.
incip. viſis. in prin. in ij. vol. ⁊ in l. illud, in glo. in verſic. hec autem.
C. de col. ⁊ conſil. xxxj. in princ. in iiij. volu.
* CLAV. DE SEISS. ¶ Formo aliam queſt. Vide late Alexã.
conſi. xxiiij. in j. dubio volum. j.
d ¶ Quero de vna queſtio. Adde vltra Alexand. an dos data fi-
lie computetur in legitimam nepotibus. Paul. de caſt. conſil. cx-
xiiij. Bald. conſil. lxxiij. ⁊ ccix. j. lib. Pet. de Anc. conſil. cccvj.
IO. FR. RV. ¶ Adde Paul. de Caſtr. in l. ſi alienam. in princip.
ff. de dona. cauſa mor.
e POMA. ¶ Breuiter conſului contrarium. Vide Anc. in conſil.
cccxvj. inci. do. Bart. ibi vide Ancha. conſil. ccclxvj. incip. ex the-
mate preſuppoſito. circa me. verſicu. an autem cõputare debeat,
⁊ vide Cum. conſil. iij. in j. vol. Barb. conſil. xl. in ij. vol.
f POMA. ¶ Dubio. Vide Alexand. conſil. xxiiij. incip. viſis du-
bijs. verſic. ſed circa hoc eſt videndum in vol. j. Anc. conſil. cxliij.
inci. viſis diligenter verbis teſtamenti. per totum, maxime in ver
ſic. non obſtit. opinio. Bartol.
g ¶ Suppleri. Adde per quos debet ſuppleri legitima, vltra A-
lex. Bartol. conſil. xxxiiij. incip. factum tale. ⁊ ibi quid compute-
tur in legitima, Paul. de Caſt. conſil. cclvj. Angel. conſi. cxxxj.

LEX XCII.

1 ☞ Conditionis implende cauſa datum minuit Trebellianicam ſi
remanet apud heredes.
Rogatus de reſtituendo vt heres, retinet Falcidiam.

ACceptis. Si heres non grauatur, vt heres, ſed vt alius commodum ſentiens,
falcidia non deducetur. h. d. In tex. ibi, mortem ſuam, ſci
1 licet legatarij. Not. † ꝙ datum cauſa conditionis implende, ita de
mum minuit Trebellianicam ſi interim apud heredem retinet.
Item ille qui rogatus eſt de reſtituendo, ita demum retinet falci-
diam ſi vt heres rogatur, vt hic. ff. titul. ij. l. mulier. §. fin. Item not.
ꝙ acceptis, intelligitur de herede vt hic, in fin. ⁊ l. ſi ſeruum. §. qui
margaritam. ff. de leg. j.

LEX XCIII.

FIlio, ⁊ filia. Prelegata non imputantur in Falcidiam, niſi quo ad eũ, a quo
percipiuntur. hoc dicit, ⁊ not. hanc l. bene.

LEX XCIIII.

1 ☞ Heres quod habet a defuncto, computatur in bonis.
2 Coniunctio aduerſatiua inducit coniunctionem verbalem.
3 Maritus quando teneatur ad reſtitutionem fructuum, ⁊ bono-
rum, que ſunt extra dotem.
4 Oliua fructus induſtrialis eſt.

1 **MAritus vxoris.** Iſtud eſt nota. princip. Quod † heres habet a
defuncto, computatur in bonis. h. d. in materia l. re con-
2 iuncti. ¶ † Quero, an coniunctio aduerſatiua inducat coniũctio
nem verbalem, ⁊ hoc videtur poni in tex. ibi, duas autem, ⁊c. Vi-
a detur hic, ꝙ maritus teneatur ad reſtitutionem[a] fructuum, ⁊ bo
b norum, que obuenerunt extra dotem. Oppo. C. de pac.[b] cõuen. l.
vlt. Sl. ibi ⁊ hic ſoluit, qđ hic in ſorte, ibi in vſuris. Aliter intelli-
gitur, ꝙ hic de naturalibꝰ, ibi de induſtrialibꝰ. Mar. Sili. alias
de Fano diſputauit vnã queſtio, ⁊ in cõtrario ſemper recitaui, ⁊
3 dicit: † Aut fructus percepti extãt, ⁊ debent heredi mulieris reſti
tui, l. ſi ſtipulata. ff. de do. int. vi. ⁊ vxo. Aut ſunt conſumpti, ⁊ tunc
aut percepti cõtra voluntatē defuncte, ⁊ maritus debet reſtitue
re, vt l. de his. C. de do. inter vir. ⁊ vxo. Aut pcepit voluntate de-
functe, ⁊ tũc aut ſunt fructus induſtriales, ⁊ maritus lucrat. d. l.
vltim. cum gl. C. de pact. conuen. Non obſtat iſta lex, quia tenetur
reddere rationem, licet fructus ſint conſumpti. Si vero ſunt fru-
ctus naturales magni, ⁊ tũc tenetur maritus reſtituere in quan-
tũ eſt locupletior, l. ſi ſtipulata. §. j. ff. de dona. iter vir. ⁊ vxo. Aut
* ſunt parui, ⁊ non tenetur * reſtituere, l. ſi id qđ. §. j ⁊ l. vtrum. ff. de
dona. int. vir. ⁊ vxo. ⁊ l. omnino ff. de impen. Habui conſulere hic,
4 vtrum † oliua ſit fructus naturalis, vel induſtrialis. Et habes ca
ſum, ꝙ eſt induſtrialis. ff. de rei vendica. l. antepen.

ADDITIONES

a ¶ Reſtitutionem. An maritus teneatur ad reſtitutionem bono
rum paraphernalium, ⁊ fructuum bonorum, que extra dotem
obuenerunt vxori, vide late Paul. de Caſt. conſil. clxxxj. incip. ſu
per primo reperio diuerſas opin. ⁊ vide Rom. conſ. cccxciij. vbi
ponit an ſtante ſtatuto ꝙ mulier non poſſit ſe obligare niſi ſerua
ta certa ſolennitate poſſit virum liberare de fructibus bonorum
obuenientium extra dotem.
b AND. BAR. ¶ Oppo. C. de pac. Et de his paraphernalibus vi
de que remiſi ad Bal. in l. fi. C. de pac. ⁊ vide Bal. in c. ij. de fra. de
no. bene. inue. ⁊ in l. vbi adhuc. C. de iure do. ad fi. ⁊ in cap. pe. de
conſue. ⁊ vide Bart. in conſi. xx. incip. an venditio. vbi conſuluit
in iſtis paraphernalibus. Bal. in l. ſi viua matre. C. de bon. mat.
Paul. de Caſt. in conſil. cxc. Ab. ⁊ alios in cap. cõſtitutis. de pro-
cu. ⁊ vide Bart. in conſil. ſuo cxlvij. incip. maritus habens vxo-
rem dotatam. ⁊ in conſi. cclxx. in p. Titius habens vxorem. ⁊c.
* CLAV. DE SEISS. ¶ Et non tenetur. Circa hoc vide mul-
tas remiſſiones per Alex. conſi. xlij. in princ. volum. j.
1 ☞ Reus edit actori ad replicationem fundandam.
2 Diſcuſſio bonorum quãdo fit, notarius poteſt cogi vt exhibeat
inſtrumentum. ex quo probatur debitum de quo ſit diſcuſſio.
1 **§. Poſt aditam.** Reus tenetur † edere rationem actori ad replicationem fundã-
dam. h. d. Et glo. alleg. iſtum tex. ad illud quod ſummaui tibi in l.
fin. C. de eden. ⁊ Guli. de Cu. in l. j. §. edenda ſunt omnia. ff. de edē.
Jac. Butr. reſpondet, ꝙ hic non editur vt inſtrumentum, ſed vt
2 corpus hereditarium. ipſe poteſt dicere quicquid vult. † No. quã
do fit bonorum diſcuſſio. poteſt cogi notarius vt exhibeat inſtru
mentum, ex quo probatur debitum illud de quo ſit excuſſio. ple-
ne in l. finali. C. de eden.

TITVLVS. II.

Si cui plus, quam per legem Falcidiam.

LEX I.

SI cui plusquam licuerit.
§ Cum dicitur. Tene bene menti gloſ. in verb. cete-
ris, que incip. ſic C. dicam alias ad quid ſit menti te
nenda.
a **§. Hec verba.** [a] Verbum amplius, quandoque totũ cõtinet. h. d. No. de dictione, amplius,
de qua habetis C. de hered. inſtit. l. ij. Oppon. de authen. ſed cum
teſtator. C. ad l. falcid. Solu. Ibi ſecundum iura noua. vbi inuen
tario non facto, tenetur ad totum: hic ſecundum iura vetera, ſe-
cundum que non tenetur vltra vires hereditarias.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Hec verba. Vide Bartol. in l. ſi ſeruus legatus. §. ſi
ita ſcriptum. de lega. j.
1 ☞ Filius de reſtituendo grauatus an detrahat duas quartas.
§. Interdum. Iſte eſt not. §. ⁊ menti tenēdus. h. d. Ubi in alio iure heres quartã detra
hit, ceſſat Falcidia, vel aliter. Nõ debēt detrahi due quarte. Sl.
1 inducit i ar. ad q. ꝙ † filiꝰ inſtitutus. ⁊ de reſtituēdo grauatus nõ

detrahit duas quartas,ꝛ vide glo.in verb.illius legis que incip.
a pretorie, ꝛc.ibi, idẽ ergo, ꝛc.iſtũ paſſum nunquã examinauiᵃ vo-
bis,nec modo examinabo,qꝛ eſt deciſum per decretalem.Glo.no-
ſtre tangũt in l.in ratione.§.qđ vulgo. ſ.tit.j.ꝛ l. Papinianus.§.
memiuiſſe.ſ.de inoffi.teſta.ꝛ l.quanquã.C.ad l.fal.ꝛ gl.videtur te
nere ꝙ inſtitutus , ꝛ rogatus de reſtituendo pure , non detrahit
duas quartas,ſed rogatus de reſtituẽdo ſub cõditione detrahit
duas,ꝛhoc eſt cononizatũ extra de teſta.c.Raynutius,ꝛ c.Ray-
naldus.Gl.in §.ſi quis autem non implens.in authẽ. de heredi.
ꝛ falcid.dicit,aut eſt inſtitutus pure,ꝛ non detrahit duas:aut eſt
inſtitutus ſub conditione,ꝛ detrahit duas. Doc.tractant in d.l.
quanquam.ꝛ Jac. de Bel.in §.quamobꝛem.in authẽ. de reſtit.ꝛ
ea que parit. Communiter tenentur ille decretales,licet ſecun-
dum puncta iuris noſtri,non poſſit niſi vnam detrahere.

ADDITIO.

a ALEX.¶Examinaui.Per Bald.in authen.res que in vl. col.
C.com.de leg.Adde que poſui in §.quod vulgo.ꝛ Ro.conſ.ccvj.

LEX II.

Etiam ſi quanti ea res ſit. Oppo. debitoꝛ generis nõ liberaẗ interitu, vt l.incendium.C.ſi
cer.pet.ꝛ l.in ratione.§.diligenter.ſ.tit.j.Sol.Dy. ꝙ hic tenetur
ad genus reſpectu ſpeciei,ideo liberatur interitu, l.ſi ad liberatũ.
§.j.ſ.de nox.ꝛ l.Titie.§.fin.ſ.de leg.j.ꝛ l.quidam.§.ſi tibi,eod.tit.

LEX III.

Niſi ſi dolo ipſius aliquid.

§.Quoties futurum. In text.ibi , dies ſu-
pereſt. ꝛ conditio ex
titit eo caſu , quo fuit relictum ſub conditione , ꝛ in diem , dice-
mus ſi facta eſtimatione illa appareat locum eſſe Falcidie.

1 Legata minuta que dicantur,arbitrio iudicis relinquitur.
2 Legatarius,cui legata ſunt minuta alimenta, licet non ſatiſdet,
tamen cauere debet.

§.Quamuis. In legatis minutis cauſa alimẽtoꝛũ
nõ pꝛeſtatur cautio.h.d.Pro dclara
tione reuoco in dubiũ,an pro legatis minutis debeat pꝛeſtari ſa-
tiſdatio.Quidã dicũt,ꝙ non.Veritas eſt,ꝙ iſte §.loquitur in le-
1 gatis minutis cauſa alimẽtoꝛũ.ꝛ iſtud omnes tenẽt. ¶†Quero,
que dicãtur legata minuta? Dicunt quidã,illa,que ſunt vſque ad
x.aureos:ſed iſte §.non dicit hoc. Alij dicunt vſque ad duos.l.ſi
oleum.in fi.cũ l.ſeq.ſ.de dol. Alij dicũt aliter,vt in auth.niſi.C.de
ſent.ex bꝛeui.recitã Jac.de Are.dicit ſup iſta gl.ꝙ in illa authẽ.
niſi,ſtãdũ eſt conſuetudini,in alijs ſtatur arbitrio iudicãtis,cum
non reperiaẗ determinatũ,l.j.i fi.ſ.de iure deli.ꝛ j.de bo.aut. iud.
poſ.l.in vẽditione.§.j.ꝛ l.certo gñri.§.j.de ſer.ruſt.pꝺ. Que eſt ra
tio quare nõ pꝛeſtaẗ ſatiſdatio in alimẽtis? Dic vt in gl.¶Que
2 rit gl.hic diciẗ,†ꝙ nõ debet ſatiſdare,ſꝫ an cauere? dicit ꝙ ſic,l.ij.
§.ſed ꝛ ſi dubiteẗ.ſ.de iud.Habes tex.in l.tribᵘ.de vſufru. earum
re.que vſu cõſu.habes in l.filio.vt leg.no.caue.ꝛ qđ no.p Dyn.j.
a in.ſol.ſup rub.¶Quero,ᵃqñ interponitur iſta cautio.an cũ pe-
3 na,vel ſine pena? Et gl.dicit,foꝛte ſub pena,cũ nõ ſit difficile. Et
tene mẽti iſtam gl.Cõtrariũ videtur ſentire gl.in l.ij.in fi.ſ.qui ſa
tiſ.cog.ꝛ l.fi.j.de pꝛeto.ſtipula.Poſſumus ſaluare iſtam gl. ꝙ hic
loquitur eo caſu,quo remittitur ſibi ſatiſdatio fideiuſſoꝛum. Ille
gl.loquuntur,qñ fideiuſſoꝛes tenetur dare.Habes aliam gloſſ.de
hoc in l.iiij.in fi.ſ.de alie.iud.mu.cau.fa.vbi eſt gl. ꝙ ſub pena te-
netur pꝛomittere. Glo.ſignat contraria ꝛ non ſoluit. Vide eam.
que incipit,in quibus in fi.Sol.Hic ſpeciale fauoꝛe alimentoꝛum.

ADDITIO.

a ALEX.¶Quero.Adde bar.ꝛ qđ ibi dixi in d.l.fi.de pꝛto.ſtipu.

§.Si legatarius. Ibi itẽ ſi ipſe.Opp.de l.ſi ven
dideris.de euic.vbi dicitur,ꝙ
ſi aliquis euincat ſibimet.nõ cõmittitur ſtipulatio:hic dicitur cõ
trarium.Et gl.aſſignat pꝛo contrario. ꝛ eſt contra.ꝛ vide gloſ.in
verb.ſibi euicerit,que incipit,id eſt ipſemet.Solu.ꝙ ibi loquitur
in ſtipulatione duple,que eſt penalis,ꝛ odioſa,ideo non cõmitti-
tur,niſi vere euincatur:hic cõmittitur,qꝛ cõtinet ſimplũ tantum.

§.Queſitum. Opp.de l.ſi duo §.fi.ſ.de arbit,Solu.
vt in glo.ꝛ dic vt dixi in l,ſi ſic,infra de
verboꝛum obligationibus.

LEX IIII.

1 Cautio pꝛo minis illatis,vt pꝛeſtetur,ſtatur arbitrio iudicis.

a
1 **Hec autem ſatiſdatio.** ᵃIſta lex pꝛe
ſtat arg. †ꝙ
pꝛopter minas factas ab vno,non debet pꝛeſtari cautio,
ꝛ determinatur per iſtum text. quia aut ſunt mine illuſoꝛie , aut
non,ꝛ ſtatur arbitrio iudicis. Gloſſ.eſt C.quod met.cauſa l.me-
tum ſuper verb.iactationibus.per Guli.de cun.l.illicitas.§.ne
potentioꝛes,ſ.de offi.pꝛeſid.

ADDITIO.

a ALEX. ¶Hec autem ſatiſdatio. Et vide ꝙ per hanc l.pulc...
queſtio.decidit Bart.in l.inter ſtipulantem.§.ſacram.de verb.
obliga.in vlti. Bꝛocardo. Vtrum autem mine inducant iuſtu...
metum,vide in dic.l.metum.ꝛ Bar.in l.famoſi.ad l. Juli.maieſt.
etiam Imo.in l.ij.§.ꝙ ſi in patris,ſolu.matrim.

§.Si duo ex teſtamento Opp.de l.... cum heredi...
de excep.rei iu. Sol.gl.hic , ꝙ ibi erat contentio inter inſtitu...
ꝛ ſubſtitutum:hic inter duos inſtitutos,ꝛc. Vide gl.in verb....
dicent que incip.id eſt,ſe eſſe,ꝛc.vſqꝫ ibi,lex tamen,ꝛc.Et iſta l...
non videtur eſſe vera , nec iſta cautio debet habere locũ,qꝛ ...
iudicia ſilebant pꝛopter petitionem hereditatis:ergo legatũ n...
poterat peti,ꝛ ſic cautio non debet interponi.Bꝛeuiter creda...
iſtud debet declarari,per l.ſi teſtamentum.cum gl.de peti.here...
Vel ſoluat legatum heres,vel opponat exceptionem,ꝛc.vt ibi...
ſic eſt intellectus verus,ꝛ abſolutus. Ad contraria dic.ꝙ ...
me poſſunt peti legata,vt hic:ſi vult heres exceptionem oppon...
re poteſt,vt ibi:ſi vult ſoluere, ꝛ petere cautionem,poteſt, vt hic.
Hodie tamen iſtud coꝛrigitur,per l.fi.C.de peti.here.

§.Hec cautio. Iſta cautio debet pꝛeſtari,...
recipientis intereſt.h.d....
tradat,ꝛ certe non,ratione que ſequitur.

LEX V.

Videamus. Legatarius debet cauere ... fideicõmiſſarius legatario, ...
...deicommiſſarius heredi cauſa euitandi circuitus.h.d.
In tex.ibi.ſufficiet.hic,reſpond. ibi eſſe,id eſt, legatarium heredi
cauere debere,ac ſi non eſſet fideicommiſſarius grauatus. Oppo.
ad verſic.ſed ꝛ legatario. vt intelligatis iſtum verſic. habetis re...
coꝛdari de eo quod habuiſtis in l.penales.in fi.ſ.tit.j. Oppo.de
l.liberto.§.j.de annu.lega.Bꝛeuiter gloſſ.ſoluit,ꝛ bene.

LEX VI.

1 Satiſdatio remittitur ei,qui non poteſt ſatiſdare.
2 Satiſdatio quandoque exigitur timoꝛe future paupertatis.

1 **Cum non facile.** †Ei qui nõ poteſt ſatiſ-
dare, remittitur ſatiſda
tio.h.d.¶Opp.ꝛ videtur ꝙ paupertas ſit cauſa dande
ſatiſdationis.l.de creationibus,§.ſin autem.C.de epiſ.audie.Gl.
2 non ſoluit.Reſpõ. †Quãdoqꝫ pꝛopter paupertatem remittitur
a ſatiſdatio,ᵃquandoqꝫ exigitur,ꝛ hic exigitur timoꝛe future pau-
pertatis.ꝛ ſi eſſet certum,legatarium ſemper eſſe diuitem,non pꝛe
ſtaretur,vt ſ.eod.l. niſi dolo.§.item ſciendum.Sed in caſu,quo
non poteſt pꝛeſtare,an ſit repellendus,ꝛ tunc aut tractatur de ad
miniſtratione rei aliene, ꝛ repellitur pꝛopter paupertatem. vt in
d.l.de creationibus. Aut de adminiſtratione pꝛopꝛij debiti tra-
ctatur,ꝛ tunc non repellitur vt hic. ¶Oppon.quod paupertas
non pꝛoſit,l.Pꝛedius.de incen.rui.nau. Dic plene in l.bona ad.
declinandam.C.de epiſcop.ꝛ cler.¶Quero,quid ſi bona ...
poſtulatur? Dic vt in gloſſ.ꝛ bene.

ADDITIO.

a ALEX.¶Satiſdatio. An pauperi qui non poteſt. remittatur
ſatiſdatio,vide plene per gl.Bart:ꝛ Bald. in l.vſufr.C.de vſuf.

LEX VII.

1 Executoꝛ legatarius non tenetur cauere.
2 Executoꝛ merus non tenetur cauere, niſi poſt teſtamentum fa-
ctum ceperit eſſe non ſoluendo.
3 Legatarius , vel miniſter nudus quã cautionẽ teneaẗ pꝛeſtare.
4 Executoꝛ teſtamentarius an habeat aliquam actionem.
5 Executoꝛ an bene, vel male diſtribuat , quando iuramento pꝛo-
betur,ꝛ quando per teſtes.

a **Diuus Pius.** ᵃIſta eſt bona lex.ꝛ glo.leg...
vno modo,ego legam alio m...
do,ꝛ erit ſine tot contrarijs.ꝛ lec. Pono per l.pecunie.§....
de ali.lega. vbi debet remanere penes iſtum miniſtrũ , ꝛ ideo non
debet cauere,ꝛ ſecundum hoc loquitur in legatario , nõ in nudo
miniſtro,ꝛ gl.legit aliter,ꝛ h.d. Merus executoꝛ nõ tenetur he-
redi cauere h.d. Opp.de l.iiij.§.debebit.ſ.de ali.lega. Gl.reſpon-
det,ibi loquiẗ in executoꝛe dato ab herede, vel a iudice: hic in te-
1 ſtamento. Sed certe etiã †executoꝛ legatarius non tenetur caue-
re,l.nulli.C.de epiſ.ꝛ cle.tene mẽti iſtud. Contra iſtud opp.de l.li-
berto.§.largius.in fi.ſ. de annu.leg. Ille eſt tex.qui bene declarat
2 iſtam legẽ. Sol. Merus †executoꝛ nõ tenetur cauere,niſi poſt te-
b ſtamẽtum factũ ceperit eſſe nõ ſoluẽdo,vt in cõtrario. ¶Opp.
de l.ſi pluribus.in pꝛin.ſ.de leg.j.ꝛ l.quidã.§.pen.eod.tit. vbi d...
executoꝛes debent ſatiſdare.Dyn.in d.l.ſi pluribus.Sol.ꝙ ibi lo-
quitur in executoꝛe,qui a defuncto ſenſit cõmodum,ideo tenetur
cauere:hic a defuncto,q cõmodum non ſenſit. ¶Et pꝛo declara-
3 tione materie plene diſtingue, †ꝙ triplex eſt cautio. Quedam ...
cauti...

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

cautio ceſſantiũ partes reddi. Quedã de cõſeruando indemnẽ. Quedã eſt cautio de implendo onere iniũcto. Circa primam cautionem dic, Aut eſt legatarius, ⁊ nõ tenetur ſatiſdare, l. pecunie. in prin. ſ̄. de aliẽ. leg. ⁊ hoc fm primam lectu. quam poſui. Aut eſt
c miniſter, non tamen nudus, ⁊ cogitur cauere,[c] d. l. pecunie. ij. reſponſ. nõ tamen ſatiſdare, cũ eius fides ſit electa a teſtatore, l. firmio. §. j. quando dies leg. ced. aut eſt executor merus, ⁊ nõ cogitur cauere, nec ſatiſdare, vt hic. Circa ſecundã, ⁊ tertiã cautionẽ dic, Aut eſt legatarius ⁊ cogit̃ ſatiſdare, l. ſi tibi. ſ̄. de lega. iij. ⁊ l. quibus. §. ſi. de cõdi. ⁊ demonſtra. Aut eſt miniſter, ⁊ tũc, ſi nõ eſt nudus, cogitur cauere, nõ ſatiſdare, vt ſ̄. de leg. j. l. ſi pluribus. ⁊ dic. l. firmo. §. j. Nec ob. ſ̄. de lega. j. l. quidã. §. pen. q̃ ibi loquit̃ de ſatiſdatione, que preſtatur ex illo tit. vt lega. no. ca. nõ de ea, quã preſtat vt executor. Predicta vera, niſi ſit effectus minus ſoluẽdo, vt j. proxi. dicã. Si vero eſt nudus miniſter, tunc aut poſt factũ teſtamentum effectus eſt minus idoneus, ⁊ ſatiſdat, alias non ſatiſdat, nec cauet, ſed poteſt ei ſimpliciter ſolui, l. liberto. §. largius. de
4 annu. lega. Predicta vera † de executore teſtamẽtario. De legitimo, ⁊ datiuo dic vt ſ̄. dixi. ¶ Itẽ ſi dubites qualiter cognoſcatur legatarius ab executore, ⁊ executor merus a nõ mero, vide ꝙ dixi in l. pecunie. de alimẽ. lega. ⁊ plenꝰ in l. ſi quis Titio. ſ̄. de leg. ij. ¶ Itẽ nota, ꝙ eo caſu, quo executor debet cauere, vel ſatiſdare, ſi heres ſibi ſoluit nõ exacta cautione, vel ſatiſdatione, adhuc tene
5 tur legatariꝰ, dic. l. firmio. §. j. ¶ † Quero, an iſti executores habeant aliquam actionẽ? Item an portio deficiens, ⁊c. Dicit gloſ. in dic. l. ſi quis Titio. ſ̄. de lega. iij. ⁊ ibi dicã. ¶ Quero, quid eſt dubium, an bene diſtribuat, vel nõ? Et glo. dicit, ꝙ ſtatur iuramen
d to.[d] Et facit quod not. in l. ſcimus. §. in computatione. C. de iur.
e deliber. Cyn.[e] in l. id quod pauperibus. in viij. queſt. C. de epiſc. ⁊ cleri. determinauit ſecundum Pet. ⁊ dicit, ꝙ iſtud debet intelligi verum in legatis minutis, ſed in his que bene poſſunt probari per teſtes, vt ſunt magna facta, tunc per teſtes debent probari.

ADDITIONES

a ¶ Diuus pius. Pro concordia, aduerte ꝙ nõ adſtringitur executor teſtamentarius ad fideiubendum cuius fidem teſtator ſecutus eſt. Ita Bar. in hac l. diuus. Sed contrarium alleg. tenere in l. iij. ff. de ali. leg. per dom. Iaſon. in l. Firmio. §. cum ab heredibus. ff. quando dies leg. ce. ⁊ nõ ſoluit. Sed plures ſoluti. dat ipſe Bartol. in oppoſ. ſuis, ⁊ in diſtinc. ⁊ ſatis clare loquitur.

b ALEX. ¶ Oppon. ⁊ vide Bal. ⁊ Imo. ibi.

c ALEX. ¶ Cauere. Vide p Ioã. And. in tit. de inſtr. edi. §. nũc aliqua. in Spe. quẽ in hoc ſequitur Pet. de Ancha. in cle. j. de teſta. ⁊ ponit Ioã. And. in addi. que incip. Alber. Galeo. in verſi. item nota. ꝙ eo caſu, ⁊c. ſi heres ſoluit executori, an ſit liberatꝰ. Adde Ioã. And. in tit. de inſtr. edi. §. nũc vero aliqua. ꝟ. ſed an debitor.

d ALEX. ¶ Iuramẽto. Et vide ſing. Bal. in l. j. in vltim. col. C. de edẽ. ⁊ qualiter probat quis ſe ſic expẽdiſſe, vide p Bal. in l. in reſtituenda. C. de pe. heredi. ⁊ Bar. in l. que ſub cõditione. de cõdi. inſtit. Et qualiter qs ꝓbet ſe tantũ vendidiſſe, dic per ſacramẽtũ, ſecundum Bal. in l. in familie. C. famil. erciſc. per dic. l. ſi quis pro redẽptione. ⁊ iſtis adde qđ in tutoribꝰ ⁊ cõmiſſarijs reddẽtibus rationes not. Bald. in rub. de fi. inſtr. in verſi. ſequitur videre de ſcriptura quorũdam officialium. ⁊ Bart. in l. j. §. officio. de tut. ⁊ ra. diſtra. ⁊ not. Inſtit. de ac. §. actionum. in xxiij. q. per Mod. per Ioã. And. in dicto §. nũc vero aliqua. in addi. que incip. per hũc §. ⁊c. vide ad materiam qualiter ſit modus probandi pecuniam in tali cauſa expenſam, habes poſt Bartol. in l. fin. in lec. C. ad mac.

e ALEX. ¶ Dominus Cyn. Adde Bald. in l. nulli. C. de epiſco. ⁊ cler. ⁊ quod not. dixi in §. in bone fidei. Inſtit. de act. ⁊ gl. in capi. dilecti. de iud. ⁊ Bald. in l. id quod pauperibus. in fine. de epiſco. ⁊ cler. ⁊ in dic. l. ſi quis pro redemptione.

LEX IX.

Si non. Cautio, vſufructu finito rem reſtitui, debet interponi ei, ad quem pertinet proprietas, non heredi tantummodo. hoc dicit.

LIBER XXXVI.

TITVLVS I.

Ad ſenatuſcon. Trebellia.

¶ Hec rubrica Non eget cõtinuatione, quia tex. continuat. Sed oppo. cum in nigro etiã dicat de ſenatuſcõſulto Pegaſiano debuit addi in rubr. de ſenatuſcon. Pegaſiano. Reſpond. gloſſ. ꝙ omnia remedia Pegaſiani ſunt attributa Trebelliano: ⁊ que ſunt propria remedia vtriuſque, vide Inſtit. de fideicommiſſa. heredi. per totum.

LEX I.

1 Trebelliani remedia ſunt quinque.
2 Pater ſi rogatur reſtituere filio, an habeat locũ Trebellianũ.
3 Vſufructuarius dicitur etiam ille, in quem tranſit effectus ſine nomine, licet non ſit ille, de quo in titul. de vſufruc.
4 Inſtantia de vno ad alium qualiter transferatur.

Explicito Hec lex primo cõtinuat titulum. Secundo ponit tempus confectionis huius ſenatuſcõſulti. Tertio ponit verba. Scđa ibi, factũ eſt. Tertia ibi, cuius verba. h. d. Facta reſtitutione trãſeunt actiones, ⁊ iura in fideicõmiſſariũ, ⁊ heredi paratur exceptio. Oppo. ꝙ alia ſunt remedia Trebelliani, ſcilicet de coactione heredis, ⁊ de detractione quarte, vt j. eod. l. q̃ pote
1 rat. ⁊ j. ead. l. §. ſi heres, cum ſequenti §. Solu. Fateor, † ꝙ remedia Trebelliani ſunt quinqʒ, vt not. in l. in teſtamẽto. C. ad l. falcid. Primũ, ꝙ heres cogatur adire ⁊ reſtituere, vt j. eod. l. q̃ poterat. Scđm, vt facta reſtitutione tranſeant actiones in fideicõ. vt hic, Tertium, ꝙ heredi detur exceptio, ſi cõueniatur, vt hic. Quartũ, quod contra eũ detur exceptio ſi agit, vt hic. Quintum eſt, de detractione quarte, vt j. ea. l. §. ſi heres. ⁊ §. ſeq. Et de his remedijs aliqua ſunt attributa Trebelliano, que fuerũt inuenta p Pegaſianum ſenatuſcõſul. vt Inſtitu. de fideicõmiſ. hered. per totum. ¶ Itẽ contra. dicitur hic, qđ iudicia, id eſt, inſtãtie tranſeunt in fideicõmiſſarium. Contra, j. eod. l. cum hereditas. Reſpon. inſtantia cepta cũ defuncto tranſit in fideicommiſſarium, vt hic q̃ erat ius hereditarium: ſed inſtantia cepta cũ herede non tranſit in fideicõmiſſarium, vt ibi, q̃ nõ eſt hereditaria. ¶ Itẽ contra, quãdo pater reſtituit filio, nõ reſtituit vt heres: ergo Trebellianum non habet locũ, l. cum filio. ſ̄. de leg. j. contrarium dicitur in verſi.
2 ſed idem. Reſpõ. Quandoqʒ pater inſtituitur, ⁊ rogatur reſtituere filio, tunc habet locum Trebellianũ quo ad omnia remedia. vt hic. Quandoqʒ ipſe filius inſtituitur, ⁊ pater rogatur ei reſtituere, tunc etiã habet locum Trebellianum ad omnia remedia, preterquã quo ad deductionẽ quarte, vt hic, ⁊ §. ſi filio. j. eo. ⁊ ſ̄. de le. j. l. cũ filio. ¶ Itẽ opp. ꝙ deductio quarte nõ ſit de remedijs Trebelliani, vt Inſtit. eo. §. reſtituta. Sol. fateor cõtrarium, ſed attribuitur ei. Fuit enim inuentum per Pegaſianũ. ¶ Vltimo not.
3 duo ex iſto tex. † Primo, quod ille in quem tranſeunt vtiles, ⁊ ſic in quem tranſit effectus ſine nomine, appellatur vſufructuarius largo modo, vt ibi, in quos ius fructuſqʒ transferretur: tamẽ non
4 eſt vſufructuarius, de quo loquitur tit. de vſufru. ¶ † Secundo not. ꝙ fit tranſlatio inſtãtie de vno ad aliũ, que tranſlatio fit multis modis ſecundum Iac. de are. Transfertur enim quandoqʒ legis authoritate, vt hic, ⁊ l. ſi operarum. de oper. lib. ⁊ j. de fideiuſ. l. ſi eum hominem, ⁊ ſ̄. de iud. l. tam ex contractibus. ⁊ l. ſeruus. de his qui not. infa. dixi ſ̄. ſoluto matrim. l. ſi conſtante. in fi. Quãdoque transfertur facto hominis, tunc vnus modus ponitur ſ̄. de procurat. l. in cauſe. §. ſi ex parte, ſcilicet ꝙ fiat ceſſio inſtãtie. Aliꝰ modus ponitur in l. mutari. cum l. ſequenti. in gl. eo. tit. q̃ omnia de nouo fiunt, ⁊ repetuntur. Quandoque que transfertur per litis conteſta. vt ſ̄. de iudi. l. ſed ⁊ ſi ſuſceperit. ⁊ in authen. de liti.
a §. ſi vero apđ iudicẽ initiũ. Quãdoqʒ[a] per ſatiſdationẽ, l. Titius. de procur. ⁊ dixi in d. l. ſi eum hominem. de fideiuſ. ⁊ examinaui multa circa hoc in l. ſi ante acceptum. iud. ſolu. Alia, in hoc prin. non ſunt dicenda, quoniam Iuriſconſultus j. ponit.

ADDITIO.

a AND. BAR. ¶ Quandoqʒ. Not. per ſatiſdationẽ dicitur ſubire iudiciũ, vt d. l. Titius. q̃ nã no. q̃ eſt ſing. ſecundum Bald. ibi.

1 Statutũ vel lex diſponẽs actionẽ nõ dari in ciuilibus, importat, ꝙ exceptione repellatur, in criminalibꝰ ipſo iure nõ cõpetat.
2 Statutum, quod actiones competentes vni, alij dentur, intelligitur de vtilibus, non de directis.
3 Statutum dictans, ꝙ per liberam perſonam nobis actio acquiratur, de qua intelligitur.

§. Sublata. Per hoc ſenatuſcõſ. prouiſum eſt heredi, ⁊ etiã fideicommiſſario. h. d. Opp. ꝙ ſenatuſc. etiã habeat locũ, quãdo ſine aliquo timore non vult adire, vt j. eod. l. q̃ poterat. Reſpon. fateor, cum circa adeundam hereditatẽ, vel nõ, ſit pro ratione volũtas. Sed q̃ cõmunis accidit ꝙ quis nolit adire propter metũ litium, ⁊ aliarũ imbrigationũ, ideo ad hoc ſe retulit ſenatuſcõ. Item cõtra hoc opp. ad ſecũdum reſpõſum, ꝙ heres poſſit agere, vt j. e. l. ita tamen. §. qui ex Tre-